

6 YILDA NE DEĞİŞTİ?

2010 ve 2016 Yolsuzlukla Mücadele Eylem Planları Karşılaştırması

Yolsuzlukla Mücadele Eylem Grubu'na (GRECO) 2004 yılında dahil olan Türkiye'de yolsuzlukla mücadele için gereken altyapı AB'ye uyum süreci çerçevesinde kurulmaya başlanmıştır. Bu çalışma 2010 ve 2016 yıllarında Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Eylem Planlarını karşılaştırmaktadır.

özet

2010-2016 Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Eylem Planlarının karşılaştırılması altı yıl boyunca yolsuzlukla mücadele konusunda somut bir ilerleme olmadığını göstermektedir. Altı yıl sonunda 2010 Eylem Planı'nda yer alan toplam 28 maddenin sadece altısında sınırlı ilerleme kaydedilmiş, diğer 22 maddede bir gelişme sağlanamamıştır.

değerlendirme

2010-2014 Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Eylem Planı'nın (YMEP) 22 Şubat 2010'da yayınlanmasından altı yıl sonra, 29 Nisan 2016 tarihinde 2016-2019 yıllarına ilişkin ikinci bir Eylem Planı açıklanmıştır.

Öncelikle 2010 yılından bugüne YMEP çerçevesinde yapılan çalışmalara ilişkin kamuoyuyla yeterli bilgi paylaşılmamış olması, şeffaflığın artırılmasına yönelik çalışmaların şeffaflıktan ve hesap verebilirlikten oldukça uzak bir şekilde işlediğini göstermektedir. Ayrıca yeni ve eski eylem planları arasında geçen iki yıllık süreçte herhangi bir strateji izlenmemiş olması ve 2010 yılı YMEP'ine ilişkin bir özdeğerlendirme yapılmadan 2016'da yeni eylem planının açıklanması, Plan'ın yolsuzlukla mücadelenin AB vize muafiyeti koşullarından biri olması dolayısıyla hazırlandığı izlenimini uyandırmaktadır. Yeni YMEP hazırlanırken konu üzerinde çalışan sivil toplum örgütlerinden görüş alınmadığının da altının çizilmesi gerekmektedir.

Aradan geçen altı yıla rağmen, reformlarda bir ilerleme kaydedilmediği ve yeni planın eski planla çok büyük oranda benzerlik taşıdığı görülmektedir. 2010 Eylem Planı'nda yer alan toplam 28 maddenin sadece altısında sınırlı ilerleme kaydedilmiş olup, gerçekleşme süresi olarak en fazla 24 aylık süre öngörülmüş ve bu süreler dört yıl önce dolmuş olmasına rağmen diğer 22 maddede bir gelişme sağlanamamıştır. 2010 Eylem Planı'nda bulunan ve yalnızca ikisinde sınırlı ilerleme kaydedilmiş olan 11 maddeye ise yeni eylem planında yer verilmemiştir. 2016 Eylem Planı'nda dört yeni maddeyle toplam tedbir maddelerinin sayısı 21 olmuştur.

29 Nisan 2016 tarihinde Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun imzasıyla yayınlanan yeni eylem planı çerçevesinde Başbakan Yardımcısı başkanlığında toplanacak ve çeşitli bakanlıkların katılımıyla oluşturulacak bir Komisyon ve Komisyon'un eylem planlarını uygulayacak bir Yürütme Kurulu oluşturulacaktır. Ayrıca çalışmaların takibi için izleme raporlarıyla kamuoyunu bilgilendirecek bir İzleme Grubu da görev alacaktır. Bu İzleme Grubu'nda akademisyen, Sayıştay Başkanlığı, işçi ve işveren kuruluşlarından temsilcilerin bulunacağı bilgisi olmakla beraber bu kurumların hangi kriterlere göre seçileceği bilinmemektedir. Başlıca çalışma alanı şeffaflık ve yolsuzlukla mücadelenin geliştirilmesi olan sivil toplum örgütlerinden hiçbiri şimdiye kadar İzleme Grubu'nda yer almamıştır. Süreç bu bakımdan hem demokrasi hem de şeffaflık ilkesi çerçevesinde sorunludur. Yeni plan olarak sunulan YMEP'in, eski planda mevcut olan maddeler göz önünde bulundurulduğunda altı yılda yapılmayanların bir listesi olduğu nihai olarak söylenebilir.

Bununla birlikte, 2016 YMEP'inin açıklanmasından çok kısa bir süre sonra Binali Yıldırım başbakanlığında açıklanan 65. Hükümet programı konuşma metninde, yolsuzlukla mücadele ifadesinin yer almadığı görülmektedir. Davutoğlu başbakanlığı döneminde yayınlanan 2015/14 sayılı genelgede belirtilen, "Türkiye'de Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Komisyonu"na yeni hükümetin açıkladığı genelgede yer verilmemiştir. Yeni hükümet döneminde 2016 Eylem Planının uygulamaya konulup konulmayacağı hâlihazırda bilinmemektedir.

Uluslararası Şeffaflık Derneği 2010 YMEP konusunda ilerleme sağlanamamış olsa da, 2016 YMEP'inin vakit geçirmeden ve belirtilen vadelerde yerine getirilmesi çağrısında bulunmaktadır. Ayrıca yeni YMEP çerçevesinde yapılan ve yapılacak olan çalışmaların kamuya açık olmasının ve sürece sivil toplumun dahil edilmesinin de yeni stratejinin önemli bir parçası olması gerektiğinin altını çizmektedir.

ULUSLARARASI
ŞEFFAFLIK
DERNEĞİ

